

Motion till riksdagen 2017/18:1455

av **Margareta Larsson (-)**

Förstatliga socialtjänsten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning kring förutsättningarna att göra socialtjänsten till en statlig myndighet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Redan år 2004 gjorde Ekot en omfattande granskning av hur de sociala myndigheterna hanterade de mest utsatta barnen i Sverige. Undersökningarna visade på stora skillnader i landet. Över 200 kommuner svarade på Ekots enkät om hur många anmälningar som året innan kom in till socialtjänsterna om misstankar om barn i farozonen.

Resultatet visade att i mindre kommuner utreddes mindre än var femte anmälan, och i ungefär en tredjedel av kommunerna ledde mindre än hälften av anmälningarna till en utredning. En granskning gjordes även kring sekretessbelagda handlingar från sex socialkontor för att se vilka anmälningar om barnmisshandel och sexuella övergrepp på barn som utreddes. Det nedslående resultatet visade att i många fall utreddes inte anmälningar om barnmisshandel och sexuella övergrepp på barn. Inget tyder på att resultatet förbättrats ute i våra kommuner efter granskningen 2004. Idag hyser allt färre förtroende för socialtjänsten, vilket är allvarligt med tanke på de ingrepp myndigheten kan göra i familjen.

En annan granskning som gjorts på några familjerätter i landet visar att handläggare upplever brister i sin utbildning i riskbedömning då de gör sina utredningar. Vidare ansåg man sig brista i kunskap när det gäller att kommunicera med barn. Utifrån stress, hög arbetsbelastning och hög personalomsättning sätts därför barnperspektivet ur spel i t.ex. vårdnadsutredningar. Socialtjänsten hanterar även anmälningar på olikartade sätt. Vissa kommuner lever under en betydande ekonomisk press, ibland på grund av felsatsningar inom andra områden. Kommuner måste hela tiden göra prioriteringar mellan den uppsjö av saker som ska finansieras.

Utifrån barnperspektivet anser jag det vara oförsvarligt att barns liv står på spel utifrån kommunernas oförmåga att leva upp till sitt ansvar. Enligt min mening ska det

inte spela någon roll var man bor i landet för att få ett likvärdigt skydd av samhället när det gäller barn som riskerar förlora sitt liv, på det ena eller det andra sättet, utifrån misshandel och vanvård.

Med den ovan nämnda problematik som råder i våra dagar, samt en historisk tillbakablick i Sveriges tidigare samhällsvård med hänvisning till den tidigare vanvårdsutredningen, är det dags att göra en översyn kring hur myndigheten ska arbeta i framtiden. Man kan även fundera kring vilken typ av kompetens som ska finnas för att myndigheten ska fungera effektivt och förtroendeingivande. Ur ett rättssäkert perspektiv kan vi inte längre tillåta att socionomer tvingas arbeta under bristfälliga normer. Denna viktiga yrkesgrupp riskerar därmed själva att utstå hot och anmälningar från upprörda klienter som reagerat på hur deras ärenden hanterats. Den höga personalomsättningen inom yrkeskåren är även en källa till ett rättsosäkert system på flera olika sätt.

Ett sätt att sätta ner foten är att tänka om och tänka nytt när det gäller det nuvarande systemet med kommunen som ansvarig för myndigheten. Jag anser det därmed brådskande att det tillsätts en utredning om hur myndigheten kan bli mer rättssäker om den förstatligas utifrån ett enda regelverk att arbeta utifrån med utarbetade riktlinjer. Samt en finansiering med jämn kvalitet vilket skulle medföra att kvaliteten garanteras i hela riket.

Margareta Larsson (-)